

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

Strategiplan for Veterinærinstituttet

2016 - 2020

Innhold

1. Veterinærinstituttet mot 2020	4
2. Samfunnsoppdraget	6
3. Verdigrunnlag, visjon og hovedmål	7
4. Beredskap	8
4.1. Kunnskapsstøtte til myndigheter	8
4.2. Forskning og innovasjon	9
4.3. Oppdrag	10
5. Kommunikasjon og samfunnskontakt	11
6. Organisasjonsutvikling og styring	12
7. Ordforklaring	14

Faglig ambisiøs, fremtidsrettet og samspillende

Fiskehelse

Dyrehelse

Mattrygghet

Tiltakene i strategiprogrammet skal realiseres i løpet av programperioden om ikke annet er angitt.

Alle foto: Arkitekt PG Campus Ås, Ellen Christensen, Hanne Wilhelmsen Giske, Carl Andreas Grøntvedt, Asle Haukaas, Tor Atle Mo, Mari M. Press og Eivind Røhne.

Om Veterinærinstituttet

Veterinærinstituttet er et biomedisinsk forskningsinstitutt og landets ledende fagmiljø innen biosikkerhet hos fisk og landdyr. Instituttet har som mål å bli Norges beredskapssenter for én helse. I 2019 flytter hovedenheten til Ås og virksomheten ved de regionale enhetene spisses. Veterinærinstituttet er en av hovedaktørene i utviklingen av norsk bioøkonomi i vann og på land.

Om virksomheten

Veterinærinstituttets viktigste funksjon er beredskap og kompetanseutvikling for å avverge helsetrusler mot fisk, dyr og mennesker. Diagnostikk har alltid vært et fundament for instituttets virksomhet. I dag er kjerneaktivitetene diagnostikk, forskning, innovasjon, overvåking, risikovurdering, rådgiving og formidling. Veterinærinstituttet er nasjonalt referanselaboratorium og har utstrakt internasjonalt samarbeid.

Fakta om Veterinærinstituttet

Om historien

Veterinærinstituttet ble etablert i Oslo i 1891 som et diagnoselaboratorium for dyresykdommer. Instituttet var da det første av sitt slag i Norden. Veterinærinstituttets hovedoppgave var fra starten av å bekjempe tuberkulose og brucellose. Instituttet fikk etter hvert i oppdrag å forebygge også andre sykdomsutbrudd, samt produsere ulike sera og vaksiner. I 1990-årene ble instituttet utvidet med regionale enheter i Bergen, Harstad, Sandnes, Trondheim og Tromsø. I dag berører den faglige virksomheten hele næringskjeden fra planter via fôr, fisk, dyr og mat til mennesker.

Eierskap og partnere

Veterinærinstituttet er en offentlig institusjon. Eierskapet er lagt til Landbruks- og matdepartementet. Instituttet utfører også oppgaver for Nærings- og fiskeridepartementet. Veterinærinstituttet får grunnfinansiering av de to nevnte departementene og Norges forskningsråd. Samlet utgjør dette ca. 40 prosent av totalinntektene, resten kommer fra forskningsprosjekter og oppdrag.

Veterinærinstituttet samarbeider tett med forvaltningsinstitusjoner, en rekke universiteter og forskningsinstitutter, næringsaktører og andre faginstanser nasjonalt og internasjonalt.

1. Veterinærinstituttet mot 2020

Naturen og vår bruk av den er stadig i endring. Utviklingen i produksjonssystemer innen havbruk og for husdyr kan føre til nye helseutfordringer for fisk, dyr, menneske og miljø. Dette er en av mange årsaker til at det alltid vil være behov for Veterinærinstituttets kompetanse til å forebygge, oppdage, begrense og bekjempe helsetrusler. Veterinærinstituttet har helt siden starten i 1891 bidratt med beredskap mot alvorlige dyresykdommer og sykdommer som smitter mellom dyr og mennesker. Hovedelementene i vår kompetansebaserte beredskap er diagnostikk, overvåking, risikovurderinger, rådgiving og målrettet kommunikasjon. For å kunne utøve vårt samfunnsoppdrag, må Veterinærinstituttet ha høy faglig kompetanse, riktige fasiliteter og god forståelse av myndighetenes og næringenes behov. Derfor bygger vår beredskap på sterk forsknings- og innovasjonsvirksomhet samt omfattende kunnskapsbaserte tjenester gjennom oppdrag og forvaltningsstøtte.

Å kunne håndtere risiko raskt og effektivt, kan være kritisk. Vi ved Veterinærinstituttet skal i årene framover fortsatt bidra til at samfunnet blir i stand til å forebygge og redusere skadeeffekter av helsetrusler mot fisk, dyr, miljø og mennesker. I tillegg skal vi bidra til lønnsom og bærekraftig bioproduksjon i vann og på land.

"Én helse - Én verden"

Vi bruker begrepet "én helse" om den tverrfaglige innsatsen som nedlegges lokalt, nasjonalt og globalt for å oppnå optimal helse for mennesker, dyr og miljø. Innenfor «én helse»-tenkningen erkjenner man at menneskers helse henger sammen med helsetilstanden blant dyr og miljø. Veterinærinstituttet har arbeidet både med dyrehelse

og humanhelse og bidratt til å løse miljøutfordringer. Når Veterinærinstituttet nå har tatt begrepet «én helse» inn i sin visjon, synliggjør det at tradisjonen skal videreføres og forsterkes i årene framover.

Det er ofte komplekse årsaker til utbrudd og spredning av sykdommer og smitte. Det kan være endringer i samfunnsutvikling, driftsformer i havbruk og husdyrhold, handel, reisevirksomhet og klima. Utfordringene er ofte globale. Fugleinfluenza, ebola, tuberkulose, svinepest, rabies og antibiotikaresistens er eksempler på helsetrusler som er globale og som må løses gjennom internasjonalt samarbeid og tverrfaglig innsats.

Vi ved Veterinærinstituttet skal delta i forebygging og bekjempelse av globale helseutfordringer. Gjennom forskning og innovasjon av høy kvalitet, skal vi utvikle ny og relevant faglig kompetanse. Det ivaretar vår evne til å gi kunnskapsbaserte råd til myndigheter og næringer både nasjonalt og internasjonalt.

En ny tid

Etter over 100 år på Adamstua skal oslodelen av Veterinærinstituttet flytte til nye fasiliteter på Ås i 2019. Flyttingen og det å videreutvikle instituttets regionale enheter, er de to viktigste enkeltsakene i perioden 2016 - 2020. Å etablere en ny og moderne enhet innebærer et fantastisk løft for vår virksomhet. De nye veterinærmedisinske miljøene på Ås skal være foregangsmiljøer for biosikkerhet, smittevern og bruk av teknologi. Veterinærinstituttet skal sammen med andre kunnskapsinstitusjoner utvikle en ledende kompetanseklynge innen bioøkonomi og biomedisin. Anlegget gir enestående muligheter til å fylle vårt samfunnsoppdrag. Å fremme god beredskap bygget på forskningsbasert kunnskap slik at myndigheter og

næring kan sikre liv og verdier best mulig. Det ligger store utviklingsmuligheter for våre regionale enheter ved å samarbeide med andre kunnskapsmiljøer i nærområdet. Gjennom støtte til næringsaktører vil de regionale enhetene bistå til bærekraftig og lønnsom næringsutvikling, samt bidra til å styrke nasjonal beredskap mot helsetrusler. Veterinærinstituttet må kunne samarbeide og samhandle godt, så vel internt som med våre omgivelser, for å kunne løse samfunnsoppdraget i årene som kommer.

Å gripe mulighetene

Vi er stolte over å jobbe ved Veterinærinstituttet. Det vi holder på med er viktig for samfunnet. Vi er en sentral samfunnsaktør og skal ha en ledende rolle innen beredskap mot helsetrusler i blå, grønn og rød sektor. Det vil si smitte og sykdom som kan ramme dyr i vann og på land, og som kan ramme mennesker og miljøet.

God beredskap forutsetter forskning og innovasjon av høy kvalitet sammen med aktiv kunnskapsstøtte til myndighetene og næringene. Oppdrag for myndigheter og næring er sammen med forskning og innovasjon grunnpilarer for utvikling av vår kunnskapsbaserte beredskap.

For å videreutvikle oss, må vi gripe mulighetene som skapes i et samfunn preget av internasjonalisering og økt konkurranse. Skal vi lykkes med å utvikle oss videre, må vi samarbeide med fagmiljøer som styrker vår kompetanse, og som oppnår gevinst av vårt samarbeid. Et vellykket samarbeid skjer gjennom faglig utveksling, kritisk dialog og tillitsbasert kommunikasjon.

Skal vi lykkes i våre mål, må vi styre i tråd med våre verdier. Verdigrunnet for Veterinærinstituttet er en plattform som gir trygghet i hverdagen. Vi skal være faglig ambisiøse, samspillende og framtidsrettet i vårt arbeid og vår framtoning. Vår unike kompetanse, vår historie og mulighetene i de nye fagmiljøene på Ås og regionalt, gir Veterinærinstituttet en solid plattform for å ivareta vårt samfunnsoppdrag.

Gudmund Holstad,
administrerende direktør

2. Samfunnsoppdraget

- Veterinærinstituttet er Norges ledende kunnskapsleverandør for nasjonal beredskap innen fiskehelse, dyrehelse, dyrevelferd og fôr- og mattrygghet. Instituttet er en viktig samfunnsaktør som bidrar til å avdekke og avverge helsetrusler felles for dyr og mennesker («én helse»).
- Veterinærinstituttet samarbeider med myndigheter og næringsliv om å utvikle bærekraftig bioøkonomi i Norge.
- Veterinærinstituttet har en fri og uavhengig rolle i alle faglige spørsmål.

3. Verdigrunnlag, visjon og hovedmål

Verdigrunnlaget:

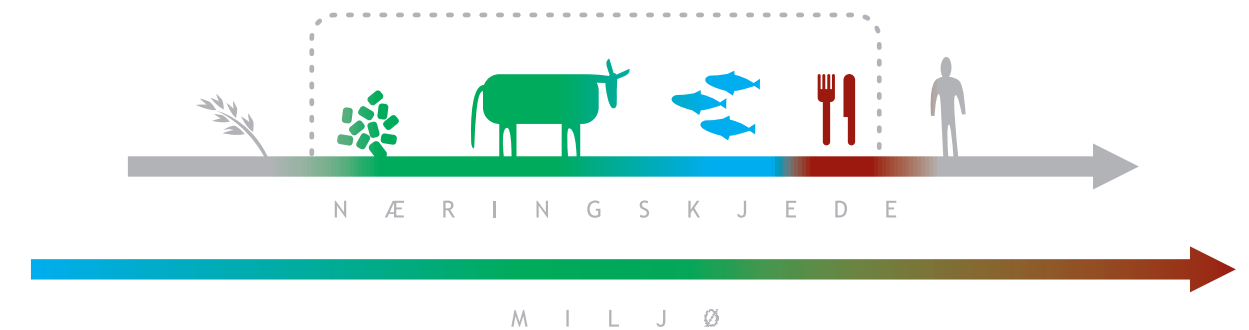
VI har verdiene faglig ambisiøs, fremtidsrettet og samspillende.

Visjon:

VI er beredskaps- og kompetansenavet for én helse.

Hovedmål:

VI skal arbeide for god fiskehelse, dyrehelse, dyrevelferd, humanhelse og bærekraftig bioproduksjon. Dette oppnås gjennom en framtidrettet, faglig ambisiøs og samspillende organisasjon som leverer diagnostikk, forskning, innovasjon, overvåking, risikovurdering, rådgiving og kommunikasjon.

4. Beredskap

Mål: Vi skal bidra til at helsetrusler avdekkes hurtig og gi myndigheter, næring og allmennheten gode, kunnskapsbaserte råd om forebygging og håndtering av kriser.

4.1. Kunnskapsstøtte til myndigheter

Dette skal vi oppnå ved å

Mål: Vi skal være myndighetenes foretrukne rådgiver og kunnskapsleverandør innen fiskehelse, dyrehelse, dyrevelferd og mattrygghet.

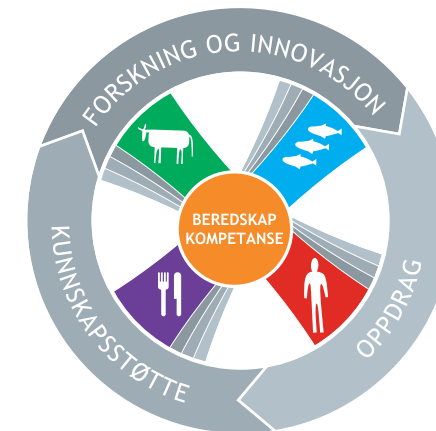
- modernisere beredskapen
- videreutvikle kompetansen innen biosikkerhet i blå og grønn sektor
- etablere tverrfaglige team for oppklaring av årsaker til nye sykdommer, og for rådgiving om forebygging, spredning og bekjempelse av sykdomsutbrudd
- være aktiv i å ta i bruk ny teknologi
- bruke moderne, kvalitetssikrede diagnostiske metoder til påvisning av alvorlige sykdommer
- videreutvikle elektronisk prøvejournalssystem (PJS) og tilby brukervennlige dataløsninger
- oppnevne to nye koordinatorene for å styrke henholdsvis beredskapen og funksjonen som nasjonalt referanselaboratorium

4.2 Forskning og innovasjon

Mål: Vi skal gjennom forskning og innovasjon bygge opp under kunnskapsbasert beredskap, og bidra til bærekraftig verdiskaping.

Dette skal vi oppnå ved å

- styrke omfang og kvalitet på forskning og innovasjon i samarbeid med andre forskningsinstitusjoner, næringsaktører og forvaltning
- øke forskningsinntektene med minimum 50 prosent fra 2014 til 2018
- øke graden av internasjonalt forskningssamarbeid og lede minimum to forskningsprosjekter i EU-programmet Horisont 2020
- bygge opp dynamiske forskningsgrupper innen prioriterte områder. Organisering av forskningsgruppene og evalueringskriterier for disse skal være avklart i løpet av 2016
- styrke forsknings- og innovasjonsledelse, og videreutvikle et profesjonelt støtteapparat for å bistå fagmiljøene
- oppnå resultatet «meget godt» ved neste biofagevaluering i regi av Norges forskningsråd
- revidere og implementere forskningsstrategien og vurdere behovet for en innovasjonsstrategi

5. Kommunikasjon og samfunnskontakt

4.3. Oppdrag

Mål: Vi skal være oppdragsgiveres foretrukne leverandør av tjenester i blå og grønn sektor.

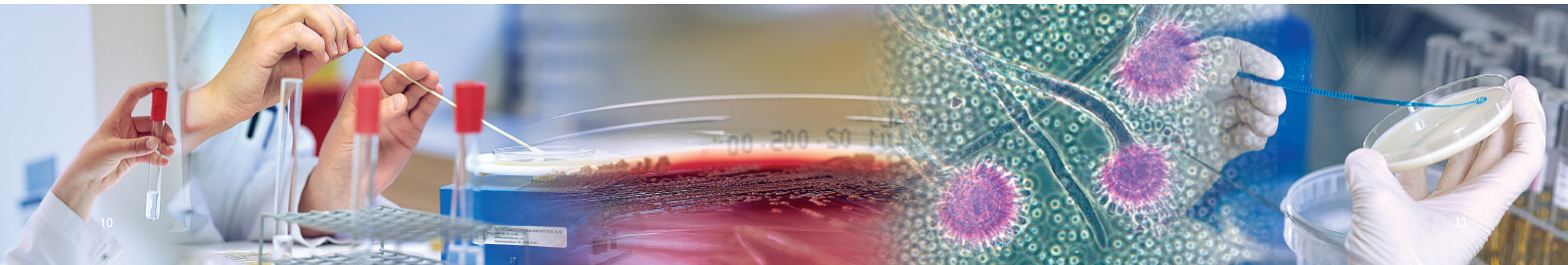
Dette skal vi oppnå ved å

- utvikle og implementere forretningsplaner for tjenester både i blå og grønn sektor
- profesjonisere forretningsdriften og markedsføringen av VIs kunnskapstjenester og leveranser
- tilby bedre tjenester gjennom bruk av ny teknologi
- modernisere og tilpasse driften av overvåkingsprogram etter oppdragsgivernes behov
- etablere tverrfaglige team som yter tjenester internasjonalt innen fiskehelse
- etablere kundevennlige nettløsninger for enkel og sikker levering av analyseresultater og prøvesvar til våre kunder

Mål: Vi skal levere oppdatert og relevant kunnskap.

Dette skal vi oppnå ved å

- bruke kommunikasjon og merkebygging til å understøtte etablering på Ås
- understøtte utviklingen av de regionale enhetenes rolle i forhold til lokalt og regionalt næringsliv
- bedre kunnskapsutvekslingen og samhandlingen med myndigheter og næring
- etablere en ny og brukervennlig norsk hjemmeside; en forskningsrettet, engelskspråklig hjemmeside, og bruk av sosiale medier
- styrke forskningskommunikasjonen i henhold til brukernes behov
- stimulere medarbeiderne til aktivt å synliggjøre vår fagkunnskap i samfunnsdebatten
- videreutvikle krisekommunikasjon som del av beredskapen
- styrke internkommunikasjonen, samarbeidet og samholdet i hele organisasjonen

6. Organisasjonsutvikling og styring

Mål: Vi skal være en attraktiv arbeidsplass for framtidsrettede, samspillende og faglig ambisiøse medarbeidere.

Dette skal vi oppnå ved å

- arbeide målrettet med organisasjonskulturen og tilpasse organisasjonsstrukturen slik at oppgaver løses effektivt og med høy kvalitet
- jobbe kontinuerlig med utvikling av styrings- og ledelsesfunksjonene i hele organisasjonen
- planlegge og gjennomføre etableringen på Ås slik at kompetansen og kapasiteten styrkes i hele organisasjonen
- spesialisere og effektivisere de regionale enhetenes næringsstøtte i samarbeid med andre regionale kunnskapsmiljø
- øke vår profilering i internasjonale fora og stimulere medarbeiderne til å bidra aktivt i den globale kunnskapsutviklingen
- øke tempoet i digitaliseringen og bruken av IKT i arbeidsprosesser og i fornyelse av organisasjonen
- fremme dynamikk i fagmiljøene, blant annet ved å videreutvikle personal- og rekrutteringspolitikken
- gi mulighet til og forvente at medarbeidere utvikler sin kompetanse

Illustrasjon av inngangspartiet til Veterinærinstituttets nye lokaler på Ås.

7. Ordforklaring

Beredskap er definert som planlegging og forberedelser av tiltak for å begrense eller håndtere kriser eller andre uønskede hendelser på best mulig måte (ref: NOU 2000:24 Et sårbart samfunn og NOU 2006:6 Når sikkerheten er viktigst).

Biosikkerhet er system av tiltak (i.e. innsatsfaktorer, bevegelser og andre aktiviteter), hver med et sett av prosedyrer som tilsammen minimaliserer risikoen for å introdusere og spre infeksjose organismer innen eller mellom populasjoner.

Bioøkonomi er av EU definert som bærekraftig produksjon og omdannelse av biomasse til mat, helse- og fiberprodukter, til industrielle produkter og til energi (ref: http://www.forskningsradet.no/prognett-naturognaering/Nyheter/Nye_biotek_og_bionringsprogrammer/1253969019047?lang=no).

Blå, grønn og rød sektor er sjargong ofte brukt om det marine liv (blå sektor), om liv på land (grønn sektor) og om helse og miljø for mennesker (rød sektor).

Diagnostikk er identifikasjon og klassifisering av en tilstand basert på bakgrunnsdata og objektive funn (ref: Store medisinsk leksikon: <https://sml.snl.no/diagnostikk>).

Én helse er blitt definert som innsats i mange fagdisipliner - lokalt, nasjonalt og globalt - for å oppnå optimal helse for mennesker, dyr og miljø («One health» på engelsk) (ref: The American Veterinary Medical Association. One Health Initiative Task Force. One Health: A New Professional Imperative. July 15, 2008, vår oversettelse).

Innovasjon er «en ny vare, en ny tjeneste, en ny produksjonsprosess, anvendelse eller organisasjonsform som er lansert i markedet eller tatt i bruk i produksjonen for å skape økonomiske verdier» (ref: <http://definisjoner.no/innovasjon>).

Nav («hub» på engelsk) inngår i ordet «beredskaps- og kompetansenavet» i vår visjon i betydningen som midtpunktet i et hjul eller kjernen i et nettverk.

Oppdrag er i vår sammenheng kunnskapstjenester som inngår i overvåkingsprogram for Mattilsynet og andre deler av forvaltningen samt diagnostikktjenester for næring.

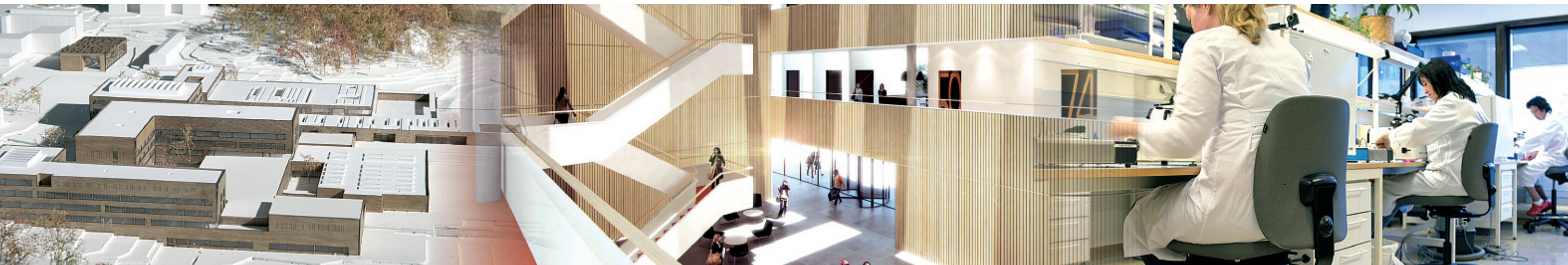
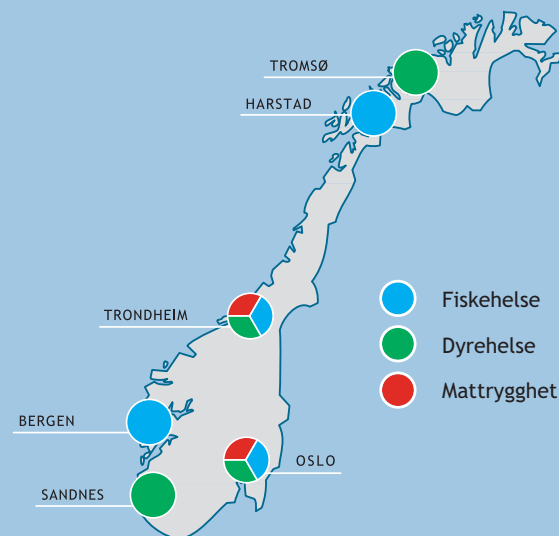
Overvåking er systematisk innsamling av informasjon om et tema, for eksempel helsetilstanden hos dyr og mennesker. Helseovervåking defineres som det å ha løpende oversikt over utbredelse og utvikling av helsetilstanden og forhold som påvirker helsen (ref: Grøholt, E.K. m. fl. Hva vil det si å overvåke befolkningens helse? Tidsskrift Norske Legeforening 2008; 128:2470 - 1).

Risikovurdering

Vitenskapelig basert evaluering av sannsynligheten for at skade eller sykdom inntreffer på fisk, dyr, mennesker eller miljø, av mulige konsekvenser av skaden, og av usikkerhet rundt disse momentene (ref: http://www.oie.int/fileadmin/Home/eng/Health_standards/tahc/2010/en_glossaire.htm)

Veterinærinstituttet

Adamstuen i Oslo har siden 1914 vært hovedkontoret. I 2019 flyttes dette til Ås. Våre regionale enheter ligger langs kysten, her merket etter om arbeidet er tilknyttet blå, grønn eller rød sektor.

Fiskehelse

Dyrehelse

Mattrygghet

Faglig ambisiøs, fremtidsrettet og samspillende - for én helse!

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

Oslo
postmottak@vetinst.no

Trondheim
vit@vetinst.no

Sandnes
vis@vetinst.no

Bergen
post.vib@vetinst.no

Harstad
vih@vetinst.no

Tromsø
vitr@vetinst.no

www.vetinst.no